

HRCKO

21. studenoga 2025.

Broj 254

ISSN 1821-3758

9771821375004

Dani kruha u Sonti

Kiša vani, a sunce
u stihovima

Sveti Nikola

U bojama
Svete godine!

Mali baštinici
šokačke riči

Matijine slasne
hobotnice

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,

Preradovićeve 11, 24000 Subotica

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković,
Ana Gaković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Ga-
brić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje
i odnose s vjerskim zajednicama.

Dragi čitatelji *Hrcka*

Pred vama je pretposljednji broj *Hrcka* u ovoj godini! Vjerovali ili ne – samo 23 dana dijeli vas od kraja prvog polugođa. No, znam, znam... prije toga vas čekaju kontrolni, odgovaranja i hrpa školskih obveza. Dobro, neću više o školi – obećavam!

Velika pohvala ide svima koji su sudjelovali na *Danima hrvatske knjige i riječi* – *Danima Balinta Vujkova*, a ovoga puta posebno našim malim glumcima! Ništa manje važna, pohvala ide i našim recitatorima koji su sudjelovali na 24. Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku – bilo vas je pravo zadovoljstvo slušati!

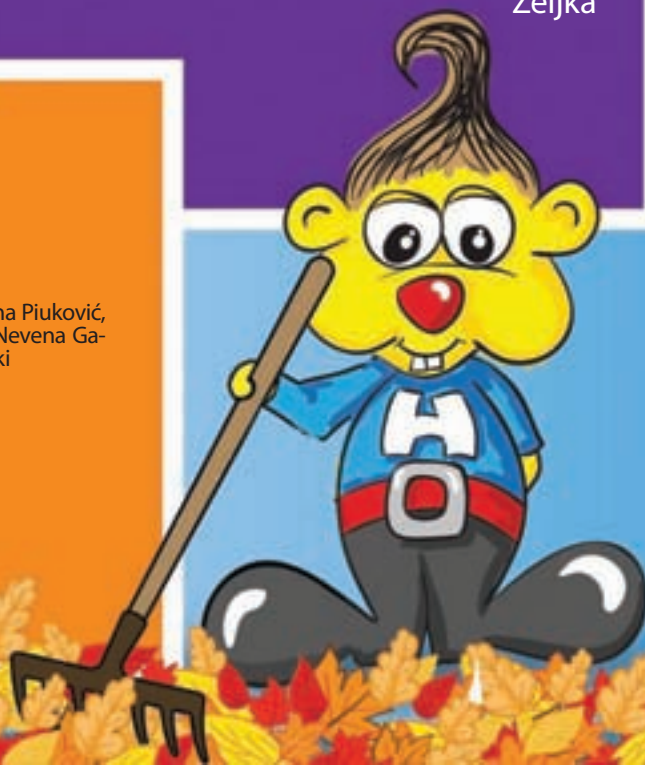
Studeneni nam je već prešao polovicu, dani lete kao listići na vjetru, i uskoro počinje – pogađate – advent. A s njim stižu i oni dragi dani: sv. Nikola (samo za dobre), sv. Barbara, sv. Lucija, Mate-
rice, Oce, i, naravno, Božić, a prije njega – onaj »najvažniji blagdan« – zimski raspust!

I mi se u *Hrcku* već pripremamo za to veselo vrijeme. Ne vjerujete? Samo okrenite koju stranicu i uvjerite se sami.

Za kraj – jedna VAŽNA obavijest: sljedeći broj *Hrcka* izlazi ranije, već 12. prosinca, pa požurite riješiti i poslati *detektive* – možda baš vi budete izvučeni u prosincu!

Sretno i veselo čitanje!

Željka

Pravila u prometu – sigurnost na cesti III.

U ovoj »šumi« prometnih znakova za vas pješake i bicikliste važno je znati i prepoznati što nam oni govore. Jasno, ne morate odmah znati sve, ali ono najvažnije, kako biste sigurno stigli do željenog cilja više je nego potrebno.

Pješačka staza

Ovdje svaki pješak smije stati i sigurnim korakom pa i s prijateljem, k svom cilju se kretati.

Biciklistička staza

Dvokotači se tuda kreću da pješake sve zaobiđu. No, i tu pravila važe na desnoj stani je uvijek draže.

Zabrana prometa za pješake

Crveno-bijeli krug ovog puta nije ti drug. Tu mjesto za pješake nije napusti ovo mjesto što prije.

Zabrana prometa za bicikliste

Ni biciklisti tu ne smiju biti oni drugdje moraju biciklirati. Primite ovo na znanje tu vam je zabranjeno kretanje.

Basne, puzzle, pjesma i gluma u čast Balinta Vujkova

U sklopu *Dana hrvatske knjige i riječi – dana Balinta Vujkova* u subotičkom HKC-u *Bunjevačko kolo* 23. listopada održan je dječji program Narodna književnost u školi. Okupilo se čak 400 djece iz Subotice, Male Bosne, Đurđina, Tavankuta, Žednika i Srijemske Mitrovice!

Djeca su uživala u predstavljanju nove slikovnice basni iz zapisa Balinta Vujkova *Svatovske basne*. Slikovnicu je ilustrirao **Petar Gaković**, a prati je audio zapis koji čitaju izvorni govornici bunjevačkog govora – tako djeca mogu i čuti kako su nekada govorili njihovi stari.

Zanimljive su bile i nove puzzle Hrvatske čitaonice i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Složi puzzle – Upoznaj baštinu* s motivima hrvatskih običaja, poput

dužijance, kraljica i polivača. Dok ih slažu, djeca mogu učiti o našoj baštini i pronaći još više sadržaja skeniranjem QR koda na kutiji!

Na pozornici su zasjali i mali glumci iz vrtića *Marija Petković – Biser* i OŠ *Matko Vuković*, a pjesmom su program uljepšale *Raspjevane zvjezdice*.

Program je bio pun smijeha, pjesme i priča, baš kako priliči *Danima hrvatske knjige i riječi*.

A. G.

Dani kruha u Sonti

Učenici OŠ *Ivan Goran Kovačić* iz Sonte i polaznici glazbenog odjela Muzičke škole *Stevan Hristić* iz Apatina proslavili su 30. listopada *Dane kruha*.

Velika dvorana Doma kulture bila je puna učenika, roditelja, baka i djedova. Uz molitvu, pjesmu, ples i recitacije djeca su zahvalila Bogu na kruhu i svemu što zemlja daje.

Ravnatelj škole **Miljenko Dakić** zahvalio je na dolasku gostima iz Hrvatske, posebno učiteljima i učenicima iz škola *Antun Bauer* iz Vukovara i *Vijenac* iz Osijeka.

Ravnateljica škole *Vijenac* **Vesna Vrbošić** donijela je poseban dar – sadnicu lipe.

»Lipa je znak prijateljstva. Slične sadnice već rastu u Pečuhu i Osijeku, a odsad i u Sonti – neka povezuju naše škole i našu djecu«, poručila je.

Nakon priredbe svi su uživali u mirisnim kruhovima, pecivima i kolačima koje su pripremile vrijedne mame i bake.

U ovoj školi čak 124 učenika pohađa nastavu Hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture. Zajedno s učiteljicom **Tamarom Kokai** i drugim nastavnicima, svake godine s radošću pripremaju ovu lijepu manifestaciju zahvale.

A. G.

Dvije nagrade na Nacionalnom kvizu za poticanju čitanja

Marija i Magdalena dobitnice nagrada na završnici

Magdalena Kujundžić (OŠ Matko Vuković, Subotica) i Marija Kujundžić (OŠ Ivan Milutinović, Subotica) među svim finalistima Nacionalnog kviza za poticanje čitanja iz cijele Hrvatske i Subotice, osvojile su dvije od ukupno 15 nagrada koje su izvučene na završnoj priredbi 14. studenoga u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Ovo je prvi puta da su finalisti iz Subotice osvojili neku od nagrada na završnici kviza. U Zagreb su otputovale u organizaciji Gradske knjižnice Subotica, koja je i provela kviz među učenicima cjelovite nastave na hrvatskom jeziku u Subotici, Tavankutu i Đurđinu.

Tijekom tri dana, koliko su i boravile u Zagrebu, među ostalim posjetile su i Sajam knjiga *Interliber*, gdje su pronašle i kupile nove knjige za čitanje – one koje će ih odvesti na neko novo, uzbudljivo putovanje.

Baš je fora čitati, zar ne?

B. I.

24. Pokrajinska smotra recitatora

Kiša vani, a sunce u stihovima

Unatoč kiši koja je padala, 8. studenoga je u Subotici bilo osobito lijepo i sunčano – zahvaljujući prekrasnim izvedbama pjesama koje smo čuli od oko osamdesetero djece i mladih na 24. Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku koju je organizirala Hrvatska čitaonica.

Nastupili su učenici, recitatori iz Monoštora, Sonte, Berega, Vajske, Beograda, Sota, Srijemske Mitrovice, Lemeša, Tavankuta, Đurđina i Subotice, te su izabrani oni najbolji:

Mlađi uzrast: **Mia Dulić, Lazar Ivanković Radaković i Marta Mikula** – OŠ Ivan Milutinović, iz Subotice; **Ana Farkaš** – OŠ Bratstvo-jedinstvo iz Lemeša, **Filip Gal, Milica Petrović i Stefan Martinković** – OŠ Ivan Goran Kovačić iz Sonte, **Marko Kusturin** – OŠ 22. oktobar iz Monoštora, **Martin Sudarević i Ivan Vukov** – OŠ Matko Vuković iz Subotice.

Srednji uzrast: **Petra Bilinović** – OŠ Matija Gubec iz Tavankuta, **Josipa Ivanković Radak** – KD Ivan Antunović iz Subotice, **Marijan Ivanković Radaković i Emilia Tonković** – Hrvatska čitaonica Subotica,

David Kovačević – Udruga Naša djeca iz Subotice, **Sofija Kovačević i David Tikvicki** – OŠ Matko Vuković iz Subotice, **Magdalena Kujundžić** – HGU Festival bunjevački pisama iz Subotice, **Strahinja Martinković** – OŠ Ivan Goran Kovačić iz Sonte, **Petra Temunović i Katarina Vukadinović** – OŠ Ivan Milutinović iz Subotice i **Noa Žarko** – OŠ Sveti Sava iz Srijemske Mitrovice.

Stariji uzrast (srednjoškolci):

Sara Dulić – Gimnazija Svetožar Marković iz Subotice, **Marija Magdalena Huska** – Hrvatska čitaonica Subotica, **Sara Iliš, Mirna Minić, Nađa Perović, Anja Rončević** – Srednja Medicinska škola iz Subotice.

Kao poticaj za daljnji rad, odlukom žirija na izlet u Osijek su upućeni i:

Lorena Cvetković (Fondacija A. G. Matoš iz Beograda), **Tea Rica** (OŠ Moša Pijade Bereg), **Tereza Dulić** (HKPD Đurđin iz Đurđina), **Una Šapčanin** (HKU Antun Sorgg iz Vajske) i **Mirela Zarecki** (OŠ Srijemski front Šid – iz Sota).

Svi sudionici dobili su na dar knjigu, a pobjednici smotre nagrađeni su pohvalnicom i jednodnevnim izletom u Osijek, koji će biti organiziran u prosincu. Pokrajinsku smotru recitatora na hrvatskom jeziku su financijski potpomogli: Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice i Grad Subotica.

B. I.

Snježana Babić-Višnjić

Krotitelj vodenjaka

Zamislite da ste dječak, pun strahova, koji obožava igrati PlayStation jer se jedino tada dobro osjeća. A sada zamislite da raspust, umjesto u gradu uz igrice i joystick, morate provesti s mamom kod bake koja živi na udaljenom otoku – bez signala! Uz to, mama je stalno mrzovoljna, posvađala se s tatom, ljuti se na baku i upravo je izgubila posao. Prava noćna mora, zar ne?

Ali ne mora biti – pogotovo ako krenete u istraživanje otoka! Naravno, s joystickom u džepu, pomoću kojega možete pokretati prirodu, ljude i događaje... Potpuno nevjerojatno, ali veoma zabavno. Tu počinje prava avantura, u kojoj se miješaju stvarno i nadnaravno.

Ostatak pročitajte u ovoj prekrasnoj knjizi!

STIHOJUPCI

Sveti Nikola

Čizmice u prozor stale
od čistoće zablistale
čekajući radoznale
što će se to s njima zbiti
tko će to njih posjetiti
s darovima napuniti.

A nožice dječje male
što ih one danju griju
od umora pozaspale
pa čudesne snove sniju.

Dobri Svetac što se štuje
kroz noć hladnu put putuje.

Nikola mu ime sveti
darove će sad donijeti.

Nestrpljivo jutrom rano
prozori se otvaraju.
Znatiželjne ruke male
k čizmicama pohitale.

Priznati se ipak mora
nismo uvijek dobri bili.
Ali Svetac oprašta nam
jer smo mu se pomolili
pa je želje ispunio
čizmice u prozorima
darovima napunio.

Nedjeljka Andrić-Novinc

NAŠE RIČI

Od dunca dica ozdrave

Kod majke i dide uvek se znalo reda. Zna se kad, kako, šta i ko treba raditi, a takođe i kad, kako, šta i ko smi ist. Pošto je iz majkine kuhinje sve zdravo fino, ništa mi ne fali osim – dunc. Dunc se otvara kad pravo zazimi, najčešće na Materice – da dotekne do prolića, tako majka kaže i mora se slušati!

Jedino kad se taj adet minja je – kad se unuče razboli.

»Rano moja, nosi ovog kompota mojoj unuki... To su vitamini, od tog će ozdravit. Samo sve nek poide, oma će bola proć.«

A ja, dobra unučica, lipo poslušam i – sve poidem.

I oma mi bude bolje!

Ozdravim za koji dan, dok poidem sve kompote...

dunc – ukuhano voće (spremljeno za zimske dane)

adet – običaj

smi – smjeti, moći što učiniti; imati hrabrosti

ist – jesti, uzimati jelo

bola – bolest

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Frazemi

Frazem je izraz čiji dijelovi djelomično za-
državaju ili potpuno gube svoje pravo,
doslovno značenje. Zajedno unutar fraze-
ma imaju novo značenje. Nova veza riječi
koju zovemo *frazem* ima preneseno znače-
nje. Frazem čine najmanje dvije riječi koje
imaju svoje značenje. Da bismo nešto zvali
frazem, riječi se moraju uvijek pojavljivati
u istoj vezi (npr. *trn u oku*, *vruć krumpir*, *brz
kao zec* i sl.).

Poveži frazeme i njihova značenja.

1. pasti na pamet	a) uzalud pričati
2. slomiti srce	b) povrijediti nečije osjećaje
3. imati soli u glavi	c) sjetiti se nečega
4. govoriti zidu	d) biti pametan

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Osnovna škola
Matija Gubec,
Tavankut
V. a

Razrednica:
Ivana Vuković

Pravi je primjer dobrote i pristojnosti. Timski je igrač i uvijek spremna pomoći drugima. Najviše voli tjelesni odgoj i srpski kao nematerinji jezik.

Pleše folklor u HKPD-u Matija Gubec u Tavankutu. Ima starijeg brata i voli slušati tamburaše. Omiljeno jelo su joj špageti, a voljela bi posjetiti Pariz.

MIRNA KOLAR

U slobodno vrijeme voli igrati računalne igrice i družiti se s prijateljima. Omiljeni predmeti su mu likovna kultura i engleski jezik.

Ima dvije mlađe sestre i jako voli jesti ljutu pizzu. Njegova najdraža država je Hrvatska.

PETAR FRANCIŠKOVIĆ

Vrlo je druželjubiva. U slobodno vrijeme voli igrati bridž s prijateljima. Najdraži predmet joj je srpski kao nematerinji. Bavi se folklorom u HKPD Matija Gubec. Ima mlađeg brata i sestru, voli slušati stranu glazbu. Omiljena jela su joj grah i musaka, a zemlja koju bi voljela posjetiti je Tajland.

SARA VIDA KOVIĆ

ADVENTSKI EKO PLANNER

Sačeti za pomoć
zapravi mami, a za
dar mami tati!

Srijedom izraduj
umikadne EKO
darove za užu i širu
obitelj!!!

Napravi EKO čestitke za

poznanike koji slave

imendan!!!

Lipo ime Andrija ... Nikola...

Lucija... ♪ ♪ ♪

30.11.

Sv. Andrija

Sv. Nikola

7

1
NAPUČI JEDNU
ADVENTSKU
PIJESNICU!

3

4
SKUHAJ
KOMPOT ZA
CIJELU
OBITELJ!!!

8 Bezgriješno
začće
BDM!

9

10

11
IZRADI
ANDELA ZA
BOŽIĆNI
VAŠARI!!!

12

POMOZI
SUSJEDIMA S
RECIKLAŽOM!!!

Sv. Lucija

13

Istraži

običaje za

sv. Luciju

Nastavak u
sljedećem
HRCKU :)

vh

Utorkom daruj za
siromašnu djecu
(ideje su u
kvadratićima)

U četiri adventske nedjelje provedi neko vrijeme s obitelji u molitvi
i druženju uz vjenčće - "upali" (oboj) svijeće.

Više ideja
potraži
na internetu

Neće momak prid divojku raščupan

Edan momak uvik samo esapio i esapio, zgrćo novce. U tim i omatorio, ni ženio se nije da ne bi moro ženu ranit. S mišljom leže s mišljom ustaje, pa jel čudo što je rano osto bosoglav, samo tri dlake mu se natrcile na čeli. Dok su dvi, još uvik se mogu zamrsit, pa se momak s nikim krezavim češljom raščešljavo.

– Ej, čeljad moja, mogo bi ja zaušljavit kad kosu ne bi držo u redu – zna on, pa i kaže zašto udešava razdiljak.

I tako dan po dan – ovda ću se ženit, onda ću se ženit – edared pao njemu i snig po brkovima, češalj se sav iskrzo, a na glavi ostala samo edna dlaka i ta se usićila baš u vr čele. Stala starost za pete, pa ga komšijske babe sleptale:

– Ko će ti dodat čašu vode kad padneš u krevet ako ne budneš imo ni dice ni svog čeljadeta?

Ne zna šta je gore, kuga el prika smrt – babe el švrake. Navalile da ga ženu, našle udavaču i samo mu zvoncađu u uši; tiraje ga divojki na ugled. Kad ti bube pušte u uši, te i buše. Na kraju, šta mož bit? Pristo momak.

Došo dan, došo sat da krene udavači na ugled, onda se samo sitio da češalj već odavno nema ni ednog zupca. Babe ga lickaju, mickaju, ko da kite panj na poklade, a on uvatio tu edinu dlaku pa je od bisa iščupo.

– Šta to radiš, oš da se nakaradiš? – babe zagrajale.

– A šta bi drugo kad nemam češlja?! Neću valjda prid divojku taki raščupan!

Tumač:

edan – jedan

esapit/jesapit – 1. misliti; 2. brojiti

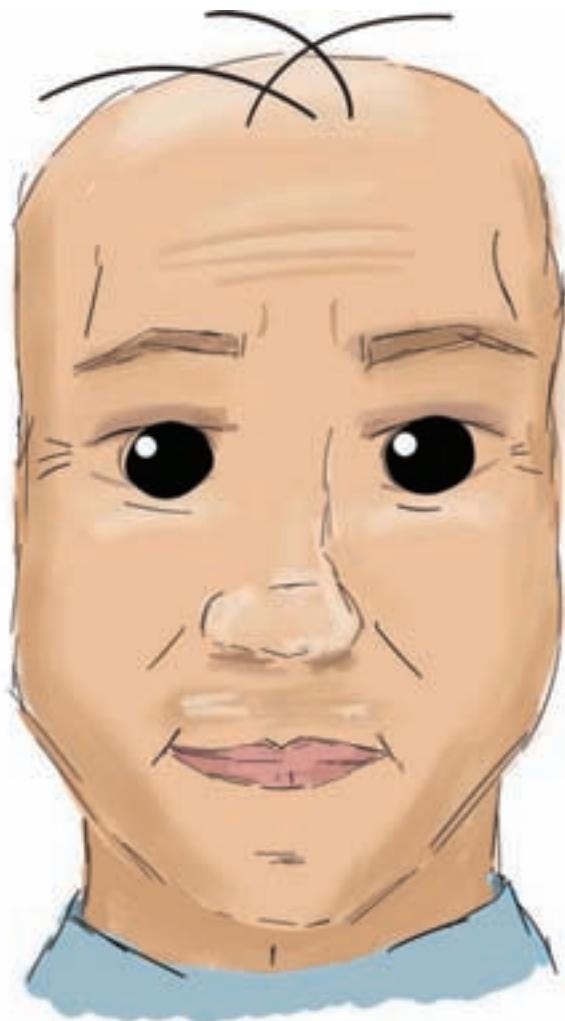
zgrćat – kupiti

bosoglav – ćelav

zaušljavit – imati uši

Kazivala Joca Jozefa Guganović, r. 1901., Čikerija

Pripovitke, 1998.

U BOJAMA SVETE GODINE!

Iz križaljke u prošlom broju otkrili ste da naša Crkva slavi Svetu godinu pod lijepim geslom Hodočasnici nade. Moto vrlo jednostavno prikazuje kako ljudi sa sve četiri strane svijeta idu zajedno istim putem, jedni uz druge kao ljubljena djeca Božja koja grle Isusov križ. Razni narodi, razne rase s četiri strane svijeta imaju ogrtače različitih boja:

CRVENA OZNAČAVA LJUBAV I DIJELJENJE

ŽUTA OZNAČAVA RADOST I TOPLINU

ZELENA OZNAČAVA RAVNOTEŽU I MIR

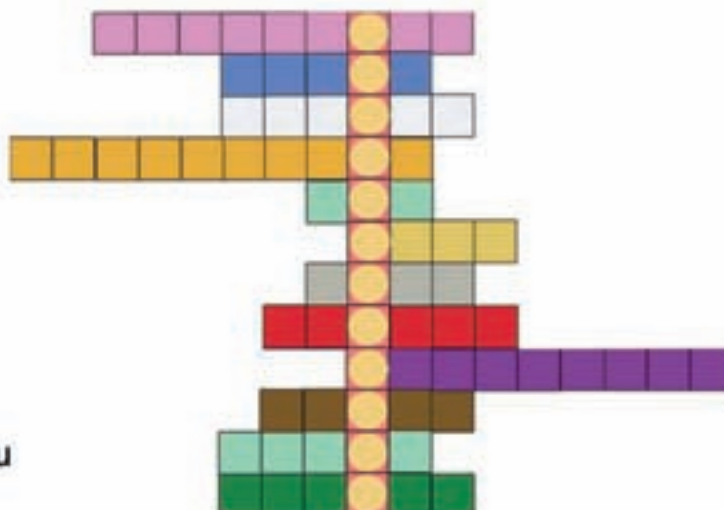
PLAVA OZNAČAVA SIGURNOST I ZAŠTITU

Valovi ispod njih pokazuju da nas ponekad zapljusnu nevolje i teškoće. Zato se križ pretvara u sidro koje je znak nade. Kada se držimo Isusa, tada nas ni najveći valovi ne mogu potopiti. Crna boja križa i sidra podsjeća nas na unutarnju snagu koju daje vjera.

Riješi križaljku o bojama i dovrši misao o Svetoj godini:

1. U njoj se krije cvijet ruže
2. Boja vedrog neba
3. Označava čistoću
4. Od naranče dobila ime
5. Stvorio je boje
6. Boja sunca
7. Boja tmurnog neba
8. Srce, ljubav
9. Advent, korizma
10. Boja suhog lišća
11. Papa koji je otvorio Svetu godinu
12. Boja trave

SVETA GODINA NAS POTIČE NA _____!

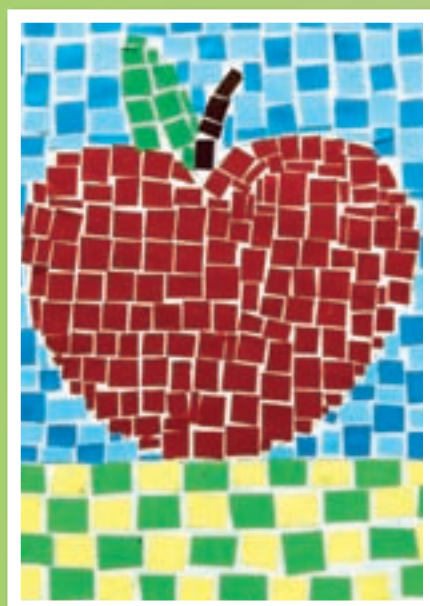
Lidija Čović, 1. b –
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Aleksa Požar, 2. c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Veronika Bako, 1. b –
OŠ Vladimir Nazor, Đurđin

Stefan Kovačić, 3. c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Josip Bašić, 1. 4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Milica Skenderović, 1. 4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Damir Budai, 3. b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Iskra Jozić, 1. a –
OŠ 22. oktobar, Monoštor

Linett Anna Francišković, 3. c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Marija Žarić, 3. a –
OŠ Matija Gubec, Tavankut

Stefan Pletikosić, 2. c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Nikola Miletić, 3. b –
OŠ 22. oktobar, Monoštor

Po prohladnim večerjima polako primjećujemo: prosinac počinje... »U ponedjeljak je prvi prosinca, počinju zornice. Joj, kako volim zornice! Ideš li ti, Eva?«, veselo je skakutala Lucija kraj ponešto snuždene Eve. »Ne znam, Lucija. Prije sam išla s tatom bar preko tjedna, ali znaš...«, zašutjela je. Lucija je znala i samo joj je stisnula ručicu i nasmjejala se. Evin tata je prije nekoliko mjeseci odselio iz njihove kuće, pa su Eva i mama bile same. Sve se promijenilo za Evu, a ona je to samo u velikom povje-

renju rekla Luciji jer su se one često družile nakon škole kod jedne od njih. Nikako nije željela da to itko sazna. U sebi je mislila: svi će mi se rugati, pričat će o meni ružno, svi će znati da se nje- ni mama i tata više ne mogu podnijeti, da se ne vole...

Plašila se izrugivanja više od svega, pa je i Luciju molila da nikom ni slučajno ne kaže... Lucija ju je veoma voljela i zaista se trudila biti uz nju. Kad je vidjela na odmoru da je Eva tužna i da izgleda kao da će zaplakati, brzo joj je prišla i negdje ju pozvala – da dođe s njom kupiti užinu ili u wc da joj pridrži jaknu ili već nešto. Ipak, i ona je patila s malom prijateljicom, jer nije mogla zamisliti kako bi bilo živjeti bez tate – Lucija je svoga tatu »obožavala«, kao i mamu, naravno. »Možeš li ići sa mnom, možda?«, pitala je Lucija. »Ne znam što će mama reći... Znaš da radi u smjenama, na šest već treba biti na poslu, ona ne može ići. Neće me stići dovesti do crkve, a ne mogu stajati ispred crkve više od pol sata. Malo se i bojim...«, tiho je govorila

Eva, a kraj rečenice se pretvorio u šapat. »Kad bi mogla doći do mene, pa skupa sa mnom... Zamisli, bile bismo kao sestre! Tako bih voljela sestru... Ali, što misliš, da pita moja mama tvoju? Mislim, župnik je rekao da bi prvopričesnici trebali ići na zornice, je li tako?« »Bilo bi

divno! S tobom se ne bih bojala po mraku ići, a ni mama se ne bih bojala da ću zaspati za školu, jer bih već s njom išla. Samo da se ne naljuti?! Čudna je nekad u posljednje vrijeme«, spustila je glavu Eva. »Ne brini, moja mama zna pričati, tata kaže da je ona diplomat kakvog nema!«, nasmijala se Lucija. U nedjelju predvečer Lucijina mama je pozvala Evinu mamu i Evu na kolače. Djevojčice su se igrale u sobi, ali pomalo i osluškivale što pričaju mame. Naravno, Lucija je mami sve objasnila i mami je ideja bila sjajna, a i tata se složio. Pred polazak kući mame su pozvale djevojčice da ih pitaju što one misle. Eva je rekla: »Da, mamice, jako bih željela, svaku večer ću leći ranije da s tobom ustanem i krenem, joj kako bih to voljela...« Mama se nasmijejala i zagrlila ju je. »Iskreno, i meni je to palo na pamet danas na misi, ali nisam vas htjela gnjaviti. Već i ovako pomognete puno da Eva dođe k vama i ne bude sama...«, spustila je glavu i glas joj je zadrhtao. Lucijina mama je rekla: »Marina, rekla sam ti puno puta, zvučim kao papiga – kad god treba, znaš da smo tu...« Sve su se nasmijale, a ponekima je i suza krenula. Eva je gledala mamu nasmijanu i poželjela da ju takvu češće vidi, u društvu. Možda za imendane? Da, da, djevojčice su već pravile plan za zajedničke proslave.

Vesna Huska

Nije mi ništa!

Kolone učenika svakoga jutra prolaze ulicom koja vodi u školu. U njoj živi baka Katica. Voli slušati smijeh i razgovore djece, voli jer i sama ima unuke koje ne viđa dovoljno često. Takvo je jutro bilo prvoga dana u tjednu kada je i baka Katica krenula u šetnju. Otvorivši dvorišna vrata, čula je nešto poput ljutitog plača, i odjednom:

– Nije mi ništa! Šta vas briga! Pustite me!

Ne odoljevši porivu, baka je polako, skoro tiho rekla:

– Što je bilo? Treba ti pomoć?

I odgovor je stigao, skoro jednako ljutito:

– Izgubio sam blok za likovno i sve, i bojice i sada nemam ništa. Idem tražiti, uf, uuu, ne znam kako je sve to ispalo...

– Nemoj biti ljut na svoje drugove iz razreda. Oni su ti htjeli pomoći, vidiš kako

brinu za tebe? Mogu ti posuditi

bojice, i lišće i novinski pa-

pir koji si trebao donijeti

na likovno. Ispričaj se

učiteljici, kaži da si

izgubio i bit će sve

u redu.

Kao da ništa ne

čuje, hodajući uz

njemu nepozna-

tu baku, nastavio

je sebi u bradu

mrmljati. Baka će

opet:

– Dobro, hajmo

skupa tražiti. Kojim si

putem išao? Ovom uli-

com?

I krenu njih dvoje kao Ivica i Marica u priči, ali po tragu kojim je vodio dječak s ljutnjom na ustima. Dok ga je baka umirivala, nakon desetak minuta hodanja po ulicama, dječak je stao i rekao:

– Moram se vratiti. Počet će nastava.

I baka poslušno krene s njim natrag. Putem je saznala da je on dolazio biciklom, ne zna gdje ga je ostavio, možda ga je netko uzeo, a njegov brat nije želio ići s njim jer je stariji i ide u četvrti razred, a naš putnik je tek u drugom. I brat ne voli da se mlađi brat druži s njegovim prijateljima iako ih on sve poznaje.

Vrativši se na početak priče i zajedničkog hodanja, dječak je viknuo:

– Nema mi bicikla! Tu sam ga ostavio.

– Ovdje, pred našom kućom?

Samo kimnuvši glavom, razočaran nijeminišta dječak je potrčao prema školi ostavivši zbunjenu baku. A ona je nastavila pratiti rasplet ove zbilja čudne priče. Skrenuvši na kraju ulice prema školi, vidjela je kako u susret dječaku dolazi razredna ekipa tješeći ga:

– Tu ti je bicikl, Denis ti je našao i vratio bicikl u dvorište... Evo ga. Našli smo i vrećicu s blokom za likovno...

Svi uz jednoga, svi uz ljutitog prijatelja, a on i dalje pokunjen sjedi na dvorišnoj klupi. Pomogli su mu zaključati bicikl, dali su mu pribor za likovno i ranac. U to je zazvonilo. Veselo su ušli u školu.

Baka je nastavila svoju planiranu šetnju i dugo razmišljala o ljutnji nijeminišta dječaka, ali i o svom djetinjstvu.

Katarina Čeliković

SVETOG NIKOLE

I OVE JE GODINE DOBIO PUNO

. IMAO JE PUUUNE RUKE POSLA:

PROČITATI IH SVE I PRIPREMITI SE ZA VELIKI SILAZAK S NEBA. OPREMIO JE SVOJ

BROJNIM DAROVIMA.

SU MU POMAGALI PROČITATI SVA

, SPAKIRATI

, ZAPISATI ADRESE...

U SVIM TIM VESELIM PRIPREMAMA,

SVETOG NIKOLE IZGUBILE SU SE I ON IH

JE ZABORAVIO PONIJETI. KAD JE NA SVOM

STIGAO U

NIJE

ZNAO GDJE TREBA OSTAVITI DAROVE, ALI

SU MU POKAZALI

U KOJIMA

SU STAJALE ČISTE

, TAKO SU

OTKRILE TOČNE ADRESE I SVAKO JE

KOJE JE

STAVILO U

U NJIMA UJUTRO PRONAŠLO

.

SU TAKO SVAKE SLJEDEĆE GODINE SAVJETOVALI

DA, OSIM TOGA ŠTO

TREBAJU BITI DOBRA, REDOVITO STAVLJAJU U

SVOJE

KAKO BI

SV.

I BEZ

ZNAO GDJE TREBA DOĆI.

KUTIĆ ZA VRTIĆ

BILJNI i ŽIVOTINJSKI SVIJET

MEDVJED

- SISAVAC
- SVEJED, (MESOJED I BILJOJED)
- IMA OD 40 DO 42 ZUBA
- ŽIVI U ŠUMI
- IMA 100 PUTA BOLJI NJUH OD ČOVJEKA
- U SVOM BRLOGU »SPAVA« ZIMSKI SAN OD STUDENOG DO OŽUJKA
- SEZONA PARENJA JE OD TRAVANJA DO LIPNJA
- MEDVJEDICA JE SKOTNA 60-70 DANA
- ŽIVE OD 20 DO 30 GODINA, A AKO SE LJUDI BRINU ZA NJIH, I DO 50,

MEDO

POSRED ŠUMSKOG PUTA
LUTA MEDO, LUTA.
SPAVATI SE SPREMA,
ALI BRLOG NEMA.

PUŠE VJETAR, LEDI,
UŠI ZEBU MEDI.
MAGLA NE DA PROĆI,
MEDO TRLJA OČI.

PADA KIŠA, PADA,
MEDO NAM SE JADA.
POVRH BRIGE MNOGE,
UMORNE MU NOGE.

POSRED ŠUMSKOG PUTA,
LUTA MEDO, LUTA.
GLAVA MU JE SNENA,
ALI BRLOG NEMA.

GLEDAJ, JEDNA ŠUPLJA I UDOBNA DUPLJA!
TU NA LIŠĆE SVJEŽE,
SRETNI MEDO LIJEŽE.
KLONULA MU GLAVA
MEDO MIRNO SPAVA.

preuzeto: Lukin portal

BOŽIČNA ZVIJEZDA
VOLI VLAGU I ČESTO ZALIJEVANJE ALI NE
HLADNOM VODOM, NEGO STAJAČOM,
SOBNE TEMPERATURE
PODRIJETLO – MEXICO
KARAKTERISTIČNA NJEGA
RASTE NA TEMPERATURI 12-25
STUPNJEVA CELZIJA
SADRŽI MLJEKO-SOK KOJI JE OTROVAN I
NADRAŽUJE KOŽU. TREBA PAZITI DA NE
DOĐE U KONTAKT S OČIMA I DA SE NE
UNESE U TIJELO PREKO USTA.

V♥LIM VOJV♥DINU

Stiže nam zima i sve su hladniji dani, ali ne brinite. Za razonodu, pred večer kad brzo padne mrak, evo novih pitanja o našoj prekrasnoj Vojvodini.

1. Kada se u Somboru održava Međunarodni sajam peradarstva?

- a) posljednjeg vikenda u siječnju
- b) posljednjeg vikenda u svibnju
- c) prvog vikenda u ožujku
- d) prvog vikenda u siječnju

Svaki uzgajivač sitnih životinja koji drži do sebe i svojih ljubimaca ne propušta Međunarodni sajam peradarstva u Somboru, koji je do sada održan 48 puta. Manifestacija ima edukativni karakter, a postoji i natjecateljski dio u kojem se hobisti natječu u eksterijernom izgledu svojih životinja. To je treća po veličini manifestacija te vrste u Europi.

3. Nacionalni park Fruška gora bogat je gljivama. Što misliš, koliko je vrsta gljiva registrirano na ovom području?

- a) oko 500
- b) oko 1.000
- c) oko 1.500
- d) oko 2.000

Na Fruškoj gori gljive rastu na svim tipovima staništa – na pašnjacima, u ritovima, plavnim livadama i šumama, dakle svuda gdje se zemljište ne obrađuje. Uz jestive, postoji i veliki broj otrovnih gljiva, pa treba biti dobro informiran i obazriv. Ljepotom svoga izgleda ističu se i takozvane sluzave gljive.

2. Znate li kako se zove vidikovac s fotografije na Vrščkoj planini?

- a) Sejtan
- b) Turban
- c) Omorika
- d) Vrh za zaljubljene

Vidikovac se nalazi u blizini vrha Turska glava, na 370 metara nadmorske visine. Odavde se pruža prekrasan pogled na okolne vinograde, Vrščku kulu, Deliblatsku peščaru i Karpate. Vrijedi pogledati zalazak sunca s ovog mjesta.

4. Prije koliko godina je osnovano Hrvatsko narodno kazalište u Subotici?

- a) 50
- b) 60
- c) 80
- d) 100

Odlukom Predsjedništva Narodne skupštine AP Vojvodine od 19. rujna 1945. godine u Subotici su osnovana dva profesionalna kazališta – Hrvatsko narodno kazalište i Magyar Népszínház. Trenutačno HNK ne postoji, pa je na inicijativu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata izrađen elaborat i pokrenuta inicijativa za ponovno pokretanje Drame na hrvatskom jeziku.

B. I.

Mali baštinici šokačke riči

U okviru *Šokačke riči* održan je i program *Štokavčiči* s nastupima učenika koji njeguju hrvatsku, šokačku rič. Sudjelovali su osnovnoškolci i srednjoškolci iz Osijeka, Vinkovaca, Slavonskog Broda, Sikirevaca, Tolise, Orašja i Monoštora. Kroz literarna i dramska kazivanja djeca i mladi predstavili su lokalne govore svoga kraja.

»Naši *Štokavčiči* su jedini koji na ovakav način i u ovakvom broju daju djeci prostor i vrednuju njihova kazivanja na organskim idiomima štokavskog govora. Kroz program *Štokavčiči*, uključena su i djeca i mladi, koje nastojimo osposobiti za ovladavanje šokačkim govorima ako to nije njihov materinski govor. Do sada smo obučili 500 *štokavčića*«, kazala je dr. sc. **Anica Bilić** i podsjetila da jedan jezik ili govor može izumrijeti, ali ako je zabilježen, ako se pojavi interes, može ponovno zaživjeti.

Manifestaciju je otvorila predsjednica Odbora za obrazovanje pri HNV-u **Nataša Francuz**, koja je kazala da su Hrvati tu i opstaju u zapadnobačkom Podunavlju, čuvajući jezik i vjeru.

»Pokušavaju nam sve to oduzeti, ali ne damo. Hvala što čuvamo *riči*, ne samo kroz pjesmu i običaje, već i u svakodnevnom životu, kroz molitvu u tišini obiteljskog doma, u školi«, kazala je Francuz i podsjetila da Monoštor jedini izvan Subotice ima cjelovitu nastavu na hrvatskom jeziku.

Kako se u Hrvatskoj od 15. lipnja do 15. studenoga obilježava *Mjesec knjige*, ove godine pod sloganom »Odabrali knjižničari«, FOOZOS je u sklopu manifestacije *Šokačka rič*, Osnovnoj školi 22. oktobar darovao knjige za školsku knjižnicu. Prikupljene su slikovnice, lektira, enciklopedijski rječnici, edicije zanimljive za djecu i društvene igre. Tako je školi ovom prigodom darovano više od 230 slikovnica i knjiga.

Z. V.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Mjesec hrvatske knjige obilježava se od 15. listopada do 15. studenoga

Nagrađeni detektivi:

1. Stefan Merl – OŠ *Moša Pijade*, Bereg
2. Mihaela Bako – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
3. Marija Silađev – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
4. Lidija Čović – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
5. Luka Bereš – OŠ *Sveti Sava*, Plavna
6. Slaven Kovačić – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
7. Matea Sabo – OŠ *Sveti Sava*, Plavna
8. Karmela Lukić – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
9. Aleksandra Vuković – OŠ *Moša Pijade*, Bereg
10. Linett Anna Francišković – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Nagradno pitanje:

Kamo Lucija i Eva žele
skupa ići?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

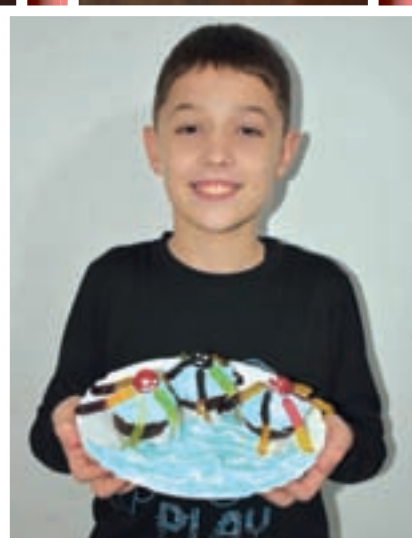
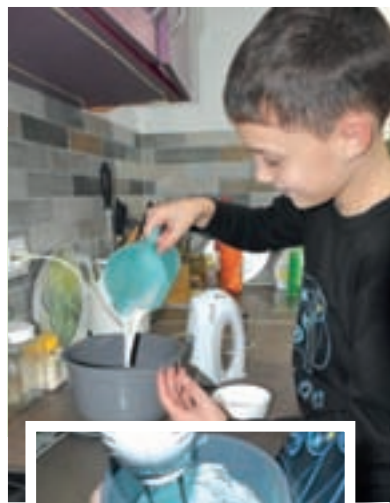
Razred

Matijine slasne hobotnice

Priprema:

1. Kupite ili ispecite mafine. Mikserom umutite jednu vrećicu šlag-pjene s mlijekom. Odvojite mali dio, a u ostatak kapnite nekoliko kapi plave jestive boje i dobro izmiješajte.
 2. Mafin premažite šlag-pjenom. Na sredinu mafina stavite gumeni bombon – crvenu ili crnu malinu. Oko bombona poredajte gumene bombone u obliku crvica, kao krakove hobotnice.
 3. U vrećicu stavite šlag-pjenu koju niste obojili i njome is crtajte hobotnici usta i oči, koje možete upotpuniti čokoladnim mrvicama. Po želji, ostatak plave šlag-pjene stavite na tanjur, kao more.
- Dobar tek!

Matijine slasne hobotnice za vas je pripremio **Matija Tonković**. Matija pohađa četvrti razred OŠ Matko Vuković u Subotici. U edukativnom centru Mali princ Matija vježba crtanje koje jako voli. Rado se igra s drugarima i voli ručno mijesiti tijesto.

Vrijeme pripreve:
7 minuta

Potrebni sastojci:

mafini

šlag-pjena

mlijeko

plava jestiva boja

gumeni bomboni –
crvići

gumeni bomboni –
crvene i crne maline

čokoladne mrvice

B. I.

JESTE LI ZNALI?

- Leptiri kušaju svijet nogama – okus osjećaju preko stražnjih udova.

- Kad su nervozne, gorile udaraju po prsima, a spavaju čak 14 sati dnevno!

- Hrčci su posebni – većina trepće samo jednim okom.
- Pijetao ne može zakurikati ako ne istegne vrat do kraja.
- Puž golać ima čak četiri nosa.
- Tarantula ne plete mrežu – kreće se pumpajući krv u udove umjesto da koristi mišiće.

- Bodljikavo prase nosi više od 30 tisuća bodlji.
- Vrtna gusjenica u svojoj glavi skriva 248 mišića.

TAFITI: AVANTURA U PUSTINJI

Kad mladi merkat Tafti upozna divlju svinju Čupka, odmah mu postaje jasno da njih dvojica neće moći postati prijatelji. »Merkati se drže svoje vrste«, oduvijek mu je govorio djed, budući da je život u pustinji prepun opasnosti. No, kad Čupka napadne orao, upravo će Tafti biti taj koji će mu priskočiti u pomoć. Očajnički u potrazi za novim prijateljem, simpatična i uvijek za igru spremna divlja svinja Čupko otpratit će Taftiju do njegove kuće te nenamjerno uzrokovati nesretan incident – Taftijevog djeda ugrist će otrovna zmija, a jedino što ga može spasiti je mitski plavi pustinjski cvijet. Tafti će se tako upustiti na opasno putovanje u potrazi za cvijetom, uvjeren da to mora učiniti sam. A na Čupku ostaje da mu dokaže da su avanture uvijek bolje uz prave prijatelje.

ZOOTROPOLA 2

Pripremite se za još bržu, luđu i zabavniju utrku kroz grad u kojem je sve moguće! Nakon što tajanstveni Gary De'Snake sleti u Zootropolu i okrene sve naglavačke, odvažna policijska novakinja Iva i njezin šarmantni partner Nikola moraju krenuti u akciju, prurušiti se i istražiti najskrivenije četvrti grada – od vlažnih močvara do vrelih pustinjskih dina. Utrka s vremenom, neočekivani saveznici i humor od kojeg će cijela dvorana brujati – ZOOTROPOLA 2 širi svoj svijet i podiže uloge: prijateljstvo će se naći na kušnji, a svaki korak otkriva novu tajnu.

U osam smjerova pronadi i precrtaj sljedeće riječi: KOLNIK, OTOK, ČEKAONICA, RED, VAGON, KOLODVOR, POSTAJA, TRAIČNICE, KONDUKTER, TLO, MORNARI, TRAJEKT, BROD, ČAMAC, AVION.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

R	P	A	T	K	E	J	A	R	T
E	A	U	J	O	C	K	T	T	O
T	V	C	T	A	I	A	T	L	R
K	I	O	I	N	T	R	M	O	O
U	K	R	L	N	A	S	V	A	V
D	A	O	A	Č	O	D	O	A	Č
N	K	V	N	N	O	A	G	P	D
O	D	I	I	L	R	O	K	O	A
K	C	E	O	O	N	O	R	E	NJ
E	E	K	R	I	N	B	M		Č

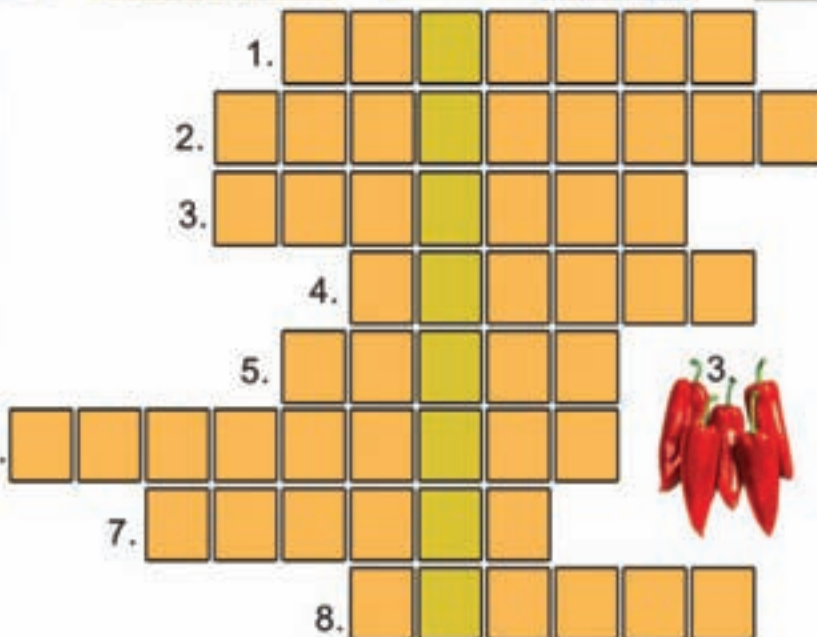

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Riješi labirint.

Riješi križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćeš rješenje.

Riješi zadatak asocijacije, a konačno rješenje dat će ti naziv razdoblja koje je pred nama, a koje najavljuje pripremu i iščekivanje svetkovine Božića.

FITILJ	BISKUP	CRVENO	OČI
VOSAK	DAR	ZVIJEZDA	13.12.
VATRA	PROZOR	CVIJET	ŽITO
ŽIGICA	ČIZMA	ZELENO	ŽENA

M. P.

Križaljke

osmjerke

Mozgale

Bojtanke

Ono što ne treba raditi po kiši

Broj 117

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

I malo kasnije...

